

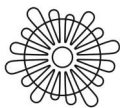
Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za klasičnu filologiju						akad. god.	2025./2026.
Naziv kolegija	Medicina u staroj Grčkoj i Rimu						ECTS	3
Naziv studija	Grčki jezik i književnost; Latinski jezik i rimska književnost							
Razina studija	☒ prijediplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Godina studija	☒ 1.		☒ 2.		☒ 3.		☐ 4. ☐ 5.	
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☒ III. ☐ IV. ☒ V. ☐ VI.	
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☒ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE
Opterećenje	15	P	0	S	0	V	Mrežne stranice kolegija ☒ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Srijeda 14-15 sati Srijeda 15-16 sati (Erasmus)				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		Hrvatski i engleski (za Erasmus studente)	
Početak nastave	2. listopada 2025.				Završetak nastave		23. siječnja 2026.	
Preduvjeti za upis	nema							
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Teuta Serreqi jurić							
E-mail	tserreqi@unizd.hr				Konzultacije	Srijeda 9-10 sati ili nakon predavanja		
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Teuta Serreqi jurić							
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu ☒ terenska nastava	
	☒ samostalni zadaci		☒ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad ☒ diskusija	
Ishodi učenja kolegija	- objasniti etape razvoja medicinske znanosti u antici od grčke medicine prije Hipokrata sve do kasne antike; - identificirati istaknute ličnosti koje su unaprijedile medicinska znanja u antičkoj Grčkoj i Rimu i opisati njihova postignuća; - navesti antičke medicinske škole grčkog i rimskog kulturnog područja, njihove predstavnike i obilježja njihovih učenja; - nabrojati antička medicinska djela, nemedicinske traktate s medicinskim sadržajem i djela rimskih enciklopedista u kojima se iznose značajne spoznaje iz područja medicinske znanosti; - opisati doprinosa Rimljana u razvoju medicinske znanosti; - povezati stečeno teorijsko znanje sa spoznajama stečenim na terenu (botanički vrt travara I. Pavića u Debeljaku); - samostalno pripremiti antička ljekovita jela i pripravke te jela koja su se žrtvovala bogovima za zaštitu zdravlja; - kritički interpretirati, prepoznati i objasniti elemente antičkih medicinskih spoznaja i dostignuća u suvremenoj medicini.							
Ishodi učenja na razini programa	- kritički prosuđivati o pojedinim književnim pojavnostima u grčkoj/rimskoj književnosti u odnosu na društveno-povijesni kontekst (PG5, PL5); - identificirati utjecaje različitih kultura implementiranih u grčku/rimsku kulturu te vrednovati utjecaje antičke civilizacije na europsku kulturu (PG8, PL8); - kritički pristupiti izvorima, interpretirati ih i koliko je moguće rekonstruirati (PG11, PL11);							

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	• identificirati i komentirati kulturne, društvene i povijesne procese u antičkoj Grčkoj/antičkom Rimu (PG15, PL 15); • kritički procijeniti i pravilno koristiti znanstvenu i stručnu literaturu te primijeniti pravila akademskog pisanja pri oblikovanju stručnog i znanstvenog rada (PG16, PL16).				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☒ kontinuirana evaluacija	☒ istraživanje
	☒ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo: kratke provjere	
Uvjeti pristupanja ispitu	Studenti moraju redovito pohađati nastavu (minimalno 75%, u slučaju kolizije 50%) kako bi mogli pristupiti pismenom ispitu. Studenti mogu u toku semestra položiti ispitno gradivo putem kolokvija te u tom slučaju ne moraju pristupiti završnom pismenom ispitu.				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	29. siječnja 2026. u 12 sati 11. veljače 2026. u 12 sati			9. rujna 2026. u 10 sati 23. rujna 2026. u 10 sati	
Opis kolegija	Teorijska je komponenta predmeta usmjerena na ilustraciju povijesti razvoja medicinske znanosti u antičkoj Grčkoj i Rimu, čija su dostignuća utkana u suvremenu medicinu. Na temelju podataka iz znanstveno-stručne literature prikazuju se etape razvoja medicine u antici s naglaskom na najistaknutije ličnosti i najveća dostignuća specifična za određeno razdoblje: grčka medicina prije Hipokrata i Asklepijev kult, Hipokrat kao utemeljitelj znanstvene medicine, grčka medicina nakon Hipokrata i aleksandrijska škola, medicina kod Etrušćana, rimska medicina u doba kraljeva i republike te u carskom razdoblju, rimske medicinske teorijske škole, enciklopedisti (Aulo Kornelije Celso, Plinije Stariji, itd.), farmakologija i Pedanije Dioskorid, Galen iz Pergama, uloga Rimljana u razvoju sustava javnog zdravstva i vojne medicine, medicina u kasnoj antici. U praktičnom dijelu predmeta studenti sudjeluju u radionicama na kojima se pripremaju antička ljekovita jela i pripravci te jela koja su se žrtvovala bogovima za zaštitu zdravlja. U sklopu predmeta također je predviđen posjet Arheološkom muzeju u Zadru i Muzeju antičkog stakla te odlazak na jednodnevnu terensku nastavu u Debeljak u botanički vrt travara i fitoterapeuta Ivana Pavića. Kolegij je namijenjen studentima grčkog jezika i književnosti, latinskog jezika i rimske književnosti te studentima cijelog Sveučilišta				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Upoznavanje studenata s ciljevima predmeta i studentskim obavezama. 2. Grčka medicina do Hipokrata. Medicina kod Homera. Asklepijev kult. Početci znanstvene medicine i filozofske škole. 3. Hipokrat – „otac medicine”. <i>Corpus Hippocraticum</i>. Hipokratova zakletva. Aforizmi. Učenje o humoralnoj patologiji. 4. Radionica: Hipokratova ljekovita juha. 5. Grčka medicina nakon Hipokrata. Aristotel – osnivač biologije. Teofrast – osnivač botanike. Aleksandrijska škola. 6. Medicina kod Etrušćana. Začetci rimske medicine. Medicinska mitologija. 7. Terenska nastava: posjet botaničkom vrtu travara i fitoterapeuta Ivana Pavića u Debeljaku. 8. Radionica: jelo koje se prinosilo rimskoj božici Carni za zaštitu zdravlja. 9. Rimska medicina u doba kraljeva i republike. Rimska medicina u carskom razdoblju. Medicinska djela rimskih autora. Rimske medicinske škole. 10. Posjet Arheološkom muzeju u Zadru i razgledavanje stalnog postava antičke zbirke. 11. Enciklopedisti (Aulo Kornelije Celso, Plinije Stariji). Pedanije Dioskorid i farmakologija. 12. Galen i galenska medicina. 13. Posjet Muzeju antičkog stakla.				

	14. Javno zdravstvo u Rimu. Status liječnika. Razvoj vojne medicine. Valetudinariji. Medicina u kasnoj antici. 15. Kolokvij.
Obvezna literatura	Napomena: Predmetno će gradivo studentima biti dostupno u obliku powerpoint prezentacija i skripte. Predavanja se temelje na podacima iz dolje navedene literature. 1. Castiglioni, Arturo. <i>A History of Medicine</i>. New York: Alfred A. Knopf, 1947. 2. González-Crussi Frank. <i>Medicina – kratka povijest</i>. Zagreb: Alfa d.d., 2010. 3. Glesinger, Lavoslav. <i>Medicina kroz vjekove</i>. Zagreb: Zora, 1954. 4. Glesinger, Lavoslav. <i>Povijest medicine</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1978. 5. Habek, Dubravko. <i>Povijest medicine uz razvoj primaljstva, porodništva i ginekologije</i>. Zagreb: Medicinska naklada, 2015. 6. Jouanna, Jacques. <i>Greek Medicine from Hippocrates to Galen</i>. Leiden-Boston: Brill, 2012. 7. Kelly, Kate. <i>The History of Medicine. Early civilizations: prehistoric times to 500 C. E.</i> New York: Facts on File, 2009. 8. Magner, Lois N. <i>A History of Medicine</i>. New York: Taylor&Francis, 2005. 9. Nutton, Vivian. <i>Ancient medicine</i>. New York: Routledge, 2004. 10. Stanojević, Vladimir. <i>Istorija medicine</i>. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga, 1962. 11. Škrobonja, Ante; Muzur, Amir; Rotschild, Vlasta. <i>Povijest medicine za praktičare</i>. Rijeka: Adamić, 2003. 12. Škrobonja, Ante. <i>Kako zavoljeti Hipokrata</i>. Rijeka: Tisak Zambelli, 2017.
Dodatna literatura	Napomena: Dopunsku će literaturu predmetna nastavnica ustupiti zainteresiranim studentima. 1. Baker, Patricia A. <i>The Archaeology of Medicine in the Greco-Roman World</i>. Cambridge: University Press, 2013. 2. Bliquez, Lawrence J. <i>The Tools of Asclepius: Surgical Instruments in Greek and Roman Times</i>. Leiden-Boston: Brill, 2014. 3. Bošnjak, Branko. <i>Grčka filozofija: od prvih početaka do Aristotela</i>. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1982. 4. Cekić, Đorđe. "Istorija medicine: Hipokrat". <i>Apollinem medicum et Aesculapium</i> 1 (2002), 1: 1-6. 5. Conner, Annastasia. "Galen's Analogy: Animal Experimentation and Anatomy in the Second Century C.E". <i>Anthós</i> 8 (2017), 118-145. 6. Cybulska, Magdalena; Jeśman, Czesław; Młudzik, Agnieszka; Kula, Agnieszka. "On Roman military doctors and their medical instruments". <i>Military Pharmacy and Medicine</i> 2 (2012), 1-8. 7. Drizis, Theodore J. "Medical ethics in a writing of Galen". <i>Acta medicohistorica Adriatica</i> 6 (2008), 2: 333-336. 8. Eckart, Wolfgang U. <i>Geschichte, Theorie und Ethik der Medizin</i>. Berlin: Springer, 2017. 9. Gabriel, Richard A. <i>Man and Wound in the Ancient World: a History of Military Medicine from Sumer to the Fall of Constantinople</i>. Washington: Potomac Books, 2011. 10. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske I". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 15 (1982), 1: 175-210. 11. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti II". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 16-17 (1983), 1: 175-182. 12. Horstmanshoff, Manfred. <i>Hippocrates and Medical Education</i>. Leiden-Boston: Brill, 2010. 13. Hudoletnjak Grgić, Maja. "Empirizam u helenističkoj medicini – generalizacija bez etiologija". <i>Prolegomena: Časopis za filozofiju</i> 5 (2006), 1: 5-28. 14. Janick, Jules; Stolarczyk, John. "Ancient Greek Illustrated Dioscoridean Herbals: Origins and Impact of the Juliana Anicia Codex and the Codex Neopolitanus". <i>Notulae Botanicae Horti Agrobotanici Cluj-Napoca</i> 40 (2012), 1: 9-17. 15. Kotarac, Dijana. "Higija – božica zdravlja". <i>Nova Akropolis</i> 66 (2011), 35-39.

	16. Longrigg, James. <i>Greek Rational Medicine: Philosophy and Medicine from Alcmaeon to the Alexandrians</i>. London-New York: Routledge, 1993. 17. Mesihović, Salmedin. <i>ORBIS ROMANVS</i> (udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije). Sarajevo, 2015. 18. Oberhelman, Steven M. <i>Dreams, Healing and Medicine in Greece from Antiquity to the Present</i>. Burlington: Ashgate, 2013. 19. Penn, R. G. "Medical Services of the Roman Army". <i>Journal of the Royal Army Medical Corps</i> 110 (1964), 253-258. 20. Prioreschi, Plinio. <i>A History of Medicine</i>, vol III. <i>Roman medicine</i>. Omaha: Horatius Press, 1998. 21. Retief, F. P.; Cilliers, L. "The Evolution of Hospitals from Antiquity to the Renaissance". <i>Acta Theologica Supplementum</i> 7 26 (2006), 2: 213-232. 22. Sarton, George. <i>Galen of Pergamon</i>. Lawrence, Kansas: University of Kansas Press, 1954. 23. Tomašević, Snježana. "Asklepijeva svetišta u Epidauru". <i>Nova Akropola</i> 53 (2007), 24-30. 24. Wokaunn, Mario; Manenica, Hrvoje. "Medicina starog Rima: U povodu izložbe rimskih medicinskih instrumenata u Arheološkome muzeju Narona u Metkoviću". <i>Medicus</i> 19 (2010), 2: 241-249. 25. Žuškin, E. et al. "Umijeće liječenja: povijesni prikaz". <i>Socijalna psihijatrija</i> 41 (2013), 156- 163.						
Mrežni izvori	https://www.perseus.tufts.edu/hopper/						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit						
	☒ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit		☐ praktični rad i završni ispit
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad		☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	80% položeni kolokvij ili završni pismeni ispit, 10% pohađanje nastave, 10% priprema za predavanja i aktivnost na nastavi.						
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	0 – 49%		nedovoljan (1)				
	50 – 62 %		dovoljan (2)				
	63 – 75 %		dobar (3)				
	76– 88%		vrlo dobar (4)				
	89 – 100 %		izvrstan (5)				
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo						
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“. Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“.						

	Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>. U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi.
--	--